

Hals
Arkiv

Huse og gårde i Holtet

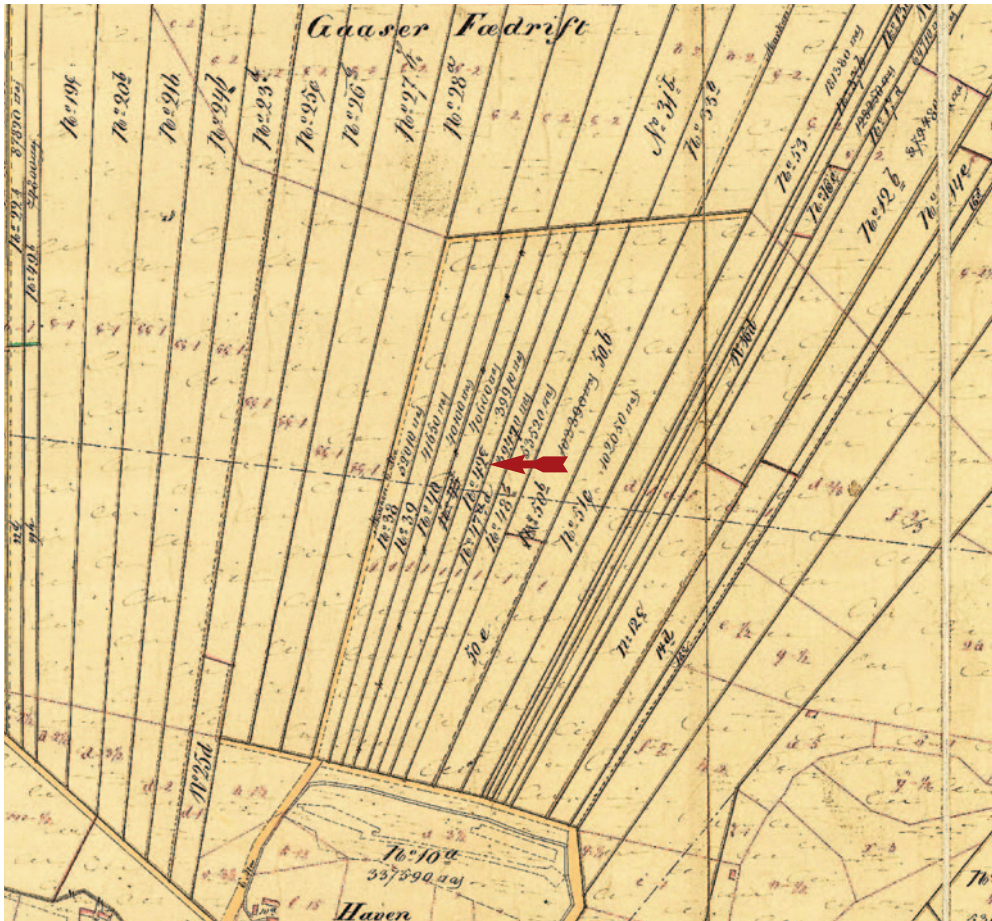
Teksten er baseret på indsamlinger foretaget af Tove Michelsen, Orla Poulsen og Klem Thomsen.

Tekst af Klem Thomsen

Redigering og billedvalg af Asbjørn Thomsen

Nordkær 4, Vinterbæk, Holtet

Gåser By, Øster Hassing, matrikel nummer 42c

På udsnittet af det originale matrikelkort for Gåser By, Øster Hassing, 1857-1891, er den langstrakte parcel nord for Hals Landevej og syd for resten af Gaaser Fædrift - matrikel nummer 42c markeret med rød pil.

Matrikel 42 er oprindeligt et husmandssted, på nutidens Sønderskovvej 207, midt i Gåser by. Frem til 1850'erne bliver der drevet smedje på stedet og fra sidst i 1860'erne købmandsbutik. Husmandsstedet havde ved udskiftningen ¹⁾ af Gåser By i 1797 foruden jorden i Gåser også fået tildelt et stykke af overdrevet ²⁾ i Gåser Kær, nord for nutidens Holtet by. I starten af 1872 overtager Tobine Hollesen dette sted, som er hendes barndomshjem.

Da hun i september samme år gifter sig med Anders Pedersen, overtager han adkomsten ³⁾ ⁴⁾ til stedet med matr. nr. 42.

1880

Den 7. april 1880 underskrives en købekontrakt, ifølge hvilken "Anders Pedersen af Gandrup sælger og overdrager herved til

Skrædder Jens Gregersen af Gandrup en under det mig efter Vielsesattest tinglæst 6 Decb 1872 tilhørende Hus M N: 42 af Gaaser By, Østerhassing Sogn af Hartkorn ⁵⁾ 1 Skp 3 Fdk 1¼ Alb hørende særskilt beliggende Jorder nord for Hals Landevej". Den 8. december 1880 får Anders Pedersen indenrigsministeriets tilladelse til at frastykke jorden på Holtet. Den 16. december underskrives skødet, og dette tinglæses ⁶⁾ 24. december 1880.

Ifølge skødet får den solgte parcel matr. nr. 42c, og denne har et hartkorn på 1 fjerdingkar og 1¼ album. Købesummen er 800 kr. Hermed bliver stedet på Nordkær 4 en selvstændig enhed, der dog vedbliver at være i konstant forandring.

Året før, i 1879, havde Lars Peter Christensen solgt til

1) Udskiftningen af landbrugsjorden under Landboreformerne fra 1700 til 1850 var en ændring fra fællesdrift til bøndernes ansvar for dyrkningen af deres egen jord. Mange steder blev lavet blokudskiftning, så hver gård fik et samlet areal og ejendommene flyttede ud på de nye marker. Gåser-udskiftningen skete i år 1797.

2) Overdrevet var før udskiftningen uopdyrket engareal, som blev brugt til græsning for kvæg. Det var ejet af landsbyen i fællesskab og lå ofte i udkanten af landbyen.

3) Adkomst betyder "en ret til noget". Et dokument, som fastslår en adkomst, f.eks. et skøde, kaldes et adkomstdokument. Dette kan også være en skifteretsattest.

4) Kvindens retsstilling betød tidligere, at hustruen var underlagt manden i økonomiske og processuelle forhold. Enker var derimod stillet meget lig mænd i formueretlig henseende. Ugiftede kvinder opnåede allerede i 1857 ligestilling med mænd vedrørende økonomisk råderet, arv og adgang til næringsudøvelse, mens en gift kvinde først i 1925 fik fuld ligestilling med sin ægtemand. Derfor kan ægtemanden Anders Pedersen ved forevisning af vielsesattesten overtage adkomsten til ejendommen.

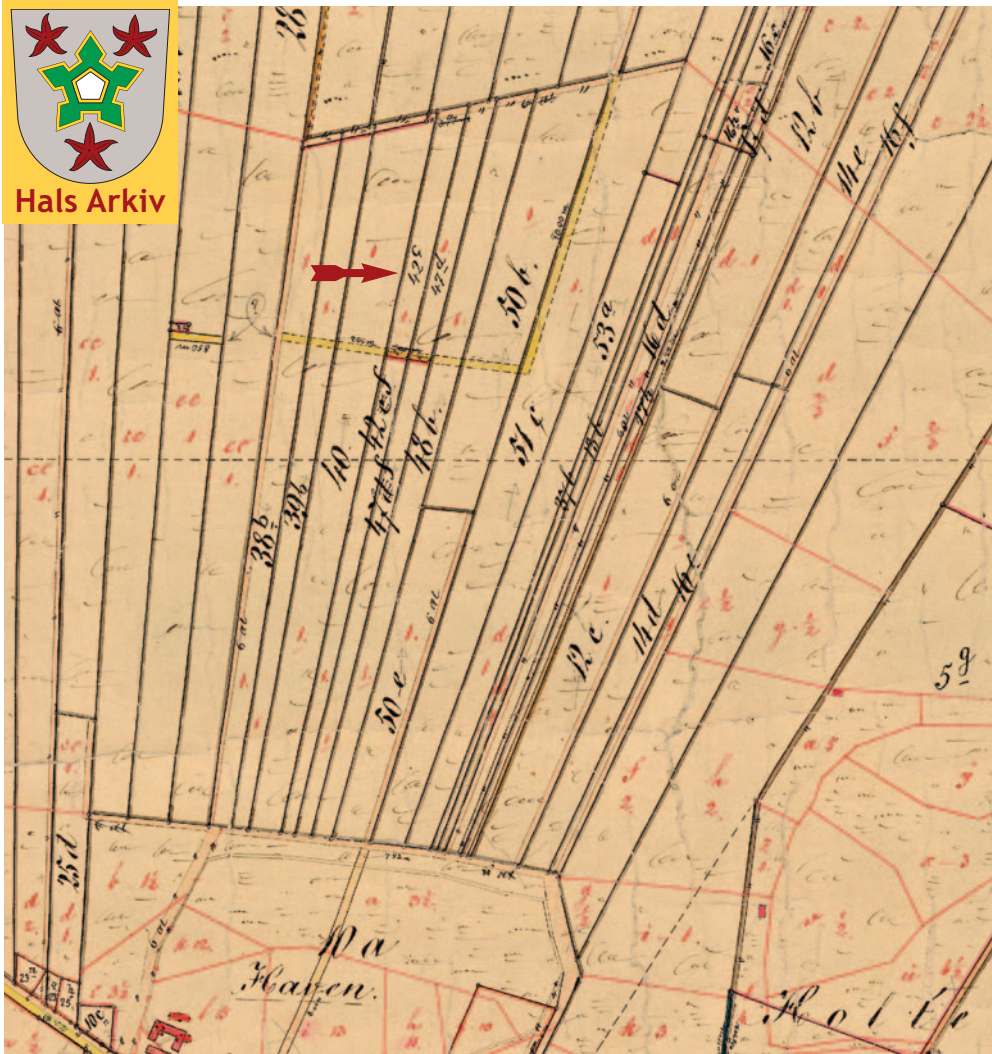
5) Hartkorn var tidligere en enhed for værdien af landbrugsjord (en kombination af jordens areal og ydeevne). Dengang al betaling foretog med forskellige varer, var det nødvendigt med et fælles værdimål. Man besluttede at sammenligne alle varer med værdien af det "hårde korn" eller *hartkorn*.

Hartkorn måltet i tønder (ikke at forveksle med tønder land). 1 tønde = 8 skæpper = 32 fjerdingkar = 96 album.

6) Tinglæst. I dag bliver et skøde skrevet hos en advokat, underskrevet og senere tinglyst. Tidligere blev skødet ført ind i tingbogen af tingskriveren i retten, hvorefter det blev læst op og underskrevet. Et dokument var før Tinglysningsloven af 1926 tinglæst, når det var oplæst i et offentligt retsmøde.

skrædder Jens Gregersen det ham "tilhørende Hus No 197 paa Havens Ejendom". Ejendommen Haven ligger på nutidens Aalborgvej 230. Med i handlen fulgte også transport

Fortsættes næste side

På udsnittet af det originale matrikellort for Gåser By, Øster Hassing, 1892 er den oprindelige matrikel nummer 42c nu delt i to matrikler med Matrikel nummer 4f syd for den gule vej Nordkær, Den bestående matrikel nummer 42c er markeret med rød pil.

af "Leieret i 50 Aar fra 1' Mai 1869 til et stykke Jord af Havens Eiendom". For huset og den lejede jord måtte skrædderen betale 1.100 kr.

Ved folketællingen 1. februar 1880 var skræddermester Jens Gregersen at finde i et hus på Holtet med 3 lærlinge. Det må være i huset på den lejede jord.

1883

Ved skøde af 14. juni 1883, tinglæst 22. juni, sælger "Husmand og Skrædder Jens Gregersen af Øster Hassing" sin ejendom til forhenværende gårdmand "Søren Chr. Jensen af Gaaser". Ejendommen består foruden af matr. nr. 42c af huset på Havens jorder samt lejerretten til et stykke jord fra samme ejendom. Købesummen udgør nu 2.400 kr.

Ved folketællingen i 1890 bor husmanden og enkemanden Søren Christian Jensen på Holtet sammen med en husholderske. Omkring årsskiftet 1890-1891 køber Søren Christian Jensen matriklen nr. 47d.

1898

Den 2. november 1896 underskrives en købekontrakt, hvor Søren Christian Jensen sælger to parceller - matr. nr. 42c med et hartkorn på 1 fjerdingkar og $1\frac{3}{4}$ album og matr. nr. 47d med et hartkorn på 2 album - til sin søn Niels Anton Sørensen. I købekontrakten står, at "med i Handelen følger et Stykke Tørvehus, som staar paa mig tilhørende Lejejord samt den værende Avl fra Parcellerne. Huset skal Kjøberen nedbryde og bortføre inden 1' Maj næste Aar." Købesummen er 1.500 kr. Den 19. december 1896 underskrives endnu en købekontrakt, som stort set er enslydende med ovenstående, dog er købesummen her 1.565 kr. Ved denne sælger Niels Anton Sørensen samme til Lars Christian Larsen. Skøderne omkring ovennævnte købekontrakter underskrives begge den 15. januar 1898 og tinglæses begge den 28. januar samme år.

I forbindelse med disse handlinger hjemtager den nye ejer,

Lars Christian Larsen i 1898 et lån på 1.500 kr. i "Husmandskreditforeningen". Han har formentlig bygget hus i samme periode, sikkert med materialer fra det nedbrudte tørvehus. Hvis han nogensinde flytter ind i huset, er det kun kortvarigt.

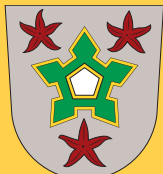
1899

I et skøde af 18. november 1899, tinglæst 1. december, står: "Underskrevne Husejer Lars Christian Larsen af Gaaser sælger, skjøder og til fuldkommen Ejendom overdrager herved til Bestyrer Jesper Nielsen af Holtet den mig ifølge Skjøde af 15' Januar 1898 tinglæst 28' s.M. tilhørende Husejendom skyldsats under Gaaser i Ø. Hassing Sogn saaledes: Matr. No 47d af Hartk 0 Fdk 2 Alb ... Matr. No 42c af Hartk 1 Fdk $1\frac{3}{4}$ Alb ... med de paa Ejendommen staaende Bygninger med mur og nagelfaste Appertinentier, hvorunder 2 Kakkelovne, Komfur, Hylder og Rækker, Raner, Brøndværk og Brandredskaber og medfølger endvidere Ejendommens Avl, Afgrøde, Gjødning og Ildebrændsel samt den udvendige Besætning samt udvendig Inventarium og Avlsredskaber, hvoraf fremhæves 3 Køer, 1 Faar, 1 Lam, 11 Høns, 1 Vogn, 1 Plov og 1 Harve medens jeg fritager 1 Faar, 1 Svin, 4 Høns og 1 Hane. Ejendommen overtages og tiltrædes af Kjøberen i Morgen, da jeg udflytter med alt hvad der ikke medfølger i Handelen". Købesummen er 2.700 kr.

År 1900 tilkøber Jesper Nielsen parcellen med matr. nr. 24h, med et hartkorn på 1 skæppe, 1 fjerdingkar og $1\frac{3}{4}$ album. Købesummen er 1.600 kr.

Ved folketællingen i 1901 bor Jesper Nielsen (født 1854) i huset på Nordkær 4 sammen med hustruen Johanne Margrethe Nielsen (født 1851).

Ved folketællingen i 1906 har ægteparret en plejesøn boende, og ved folketællingerne den 1. februar 1911 og den 1. februar 1916 bor ægteparret igen alene i huset.

Købmand Thorvald Bech byggede sin første forretning på hjørnet af Aalborgvej og Holtetvej i 1909. Kusken på Bechs hestevogn er Emil Christensen, der først boede til leje i Bechs nykøbte ejendom på matr. nr. 42c - nutidens Nordkær 4 - og som han i 1925 købte af Thorvald Bech.

*Foto:
Hals Arkiv, B4425.*

1916

Ved skøde af 5. september 1916, tinglæst 15. september, sælger "Husejer Jesper Nielsen af Gaaser" sin ejendom til "Husejer Hans Chr. Hansen af Gandrup". Ejendommen består af matrikelnummer 42c med et hartkorn på 1 fjerdingkar og 1 $\frac{3}{4}$ album, 47d med et hartkorn på 2 album og 24h med et hartkorn på 1 skæppe, 1 fjerdingkar og 1 $\frac{3}{4}$ album. I handlen medfølger "Bygninger med mur- og nagelfaste Ting, derunder Komfur, Kakkellovne, Grubegyryde, Hylde og Rækker, Brøndværk og Brandredskaber. Derhos følger Ejendommens Gødning, Avl og Afgrøde, alle udvendige Avlsredskaber, Maskiner, Vogne og Seletøj, den udvendige Besætning, bestående af en jydsk Hoppe, 2 Køer, 2 Kalve, og 2 Svin, kort sagt følger alt Udbo, dog at Fjerkræ og Ildebrændsel deles. Derhos følger Mejerispande, Si og Vandspand, men ellers intet indvendigt.". Overtagelsen er den 1. oktober og købesummen er 8.000 kr.

1917

Allerede året efter sit køb sælger Hans Chr. Hansen ejendommen, som han samtidig splitter op. Den 22. maj 1917 underskrives to købekontrakter, den

29. september underskrives to skøder og den 19. oktober tinglæses disse skøder. Sælgeren Hans Chr. Hansen er formentlig den samme person, der i 1918 køber ejendommen på Holtetvej 18 og i 1919 ejendommen på Nordkær 20.

Det ene salg sker til "Boelsejer Jørgen Chr. Nielsen af Holtet" og vedrører matr. nr. 24h samt af matrikelnumrene 42c og 47c "den Del der ligger syd for den over sidstnævnte M.N. førende Mælkevej". Disse jorder lægges nu til ejendommen på Holtetvej 21. Prisen for disse parceller er 3.850 kr.

Det andet salg - den resterende del af ejendommen på Nordkær 4 - sker til "Købmand Th. Bech af Holtet" og vedrører den del af matrikelnumrene 42c og 47c, som ligger nord for den "nævnte Mælkevej". Prisen for denne del af ejendommen er 4.600 kr., men her medfølger til gengæld "de [på ejendommen] staaende Bygninger med mur og nagelfaste Appertinentier, hvorunder Komfur, Kakkellovne, Grubegyryde, Hylde og Rækker, Brøndværk og Brandredskaber, Ejendommens Gødning, Avl, Afgrøde, Ildebrændsel, hele Besætningen ogsaa Hønsene, Avlsredskaber og Maskiner, Vogne og Seletøj, Mejeriredskaber samt min An-

del i Mejeri med Aarsoverskud af Køberens Leveringer dertil". Efter ovennævnte frastykning består den tilbageværende ejendom af matr. nr. 42c med et hartkorn på 2 album og matr. nr. 47d med et hartkorn på $\frac{3}{4}$ album.

Ejendommens samlede hartkorn, som før denne handel var på 1 skæppe, 3 fjerdingkar og 2 $\frac{1}{2}$ album, er nu kun på 2 $\frac{3}{4}$ album. Til gengæld har købmanden Thorvald Bech, som i 1909 havde etableret en købmandsforretning på adressen Aalborgvej 226, og som i 1917 erhverver Holtet Mølle på adressen Aalborgvej 221, skaffet sig et hus til sine ansatte, hvad der formentlig også er baggrunden for dette køb.

Ved folketællingen i 1921 finder vi i huset på Nordkær 4 den næstkommende ejer Emil Christensen med hustruen Jørgine og datteren Alma. Emil Christensen har formentlig boet i huset siden 1917, og foruden at drive landbruget på stedet er han gårdskarl og kusk for købmand Bech.

1925

Ved skøde af 9. juli 1925, tinglæst 17. juli, sælger Thorvald Bech ejendommen på Nordkær 4 til Emil Christensen. Ejendommen består nu af matr. nr.

Fortsættes næste side

Luftfotoet af det stråtækte husmandssted på Nordkær 4, Holtet, er fra 1954.

Foto:
Sylvest Jensen,
Det kgl. Bibliotek.
Hals Arkiv, B22738.

38b med et hartkorn på 2 fjerdingkar og 1½ album, matr. nr. 39b med et hartkorn på 1 fjerdingkar 1½ album, matr. nr. 42c med et hartkorn på 2 album og matr. nr. 47d med et hartkorn på ¾ album. De to førstnævnte matrikler havde Thorvald Bech erhvervet i 1913 for 1.200 kr. Ejendommens samlede hartkorn er nu vokset til 1 skæppe og 2¾ album. Købesummen er 14.000 kr.

Køberen Enil Christensen, der arbejder for sælgeren købmand Bech som kusk, har boet til leje i huset inden købet.

Ved folketællingen den 5. november 1925 bor Emil Christensen på gården med hustruen Jørgine Petrea Christensen, datteren Alma Kristine og sønnen Gustav. Datteren er født 1910 i Vadum og sønnen er født 1924 på Holtet. Emil Christensen angives at være landmand.

De samme personer er at finde på stedet ved folketællingen i 1930.

Ved folketællingen i 1940 bor kun sønnen Gustav hjemme. Emil Christensen angives at være husmand og at køre med mælk.

Jørgine Christensen, født 1883, dør på Holtet i 1946, 62 år gammel. Emil Christensen, født 1883, dør på Holtet 1963, 79 år gammel. Han angives da at være "folkepensionist og forhenværende husmand".

Begge er begravet på Gåser kirkegård.

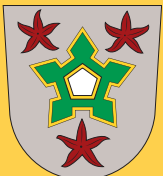
1955

På grund af et hul i de digitaliserede ejendomsoplysninger kendes de kommende ejerskifte ikke med nøjagtig dato, da denne oplysning er baseret på andre kilder.

Luftfotoet af det ombyggede husmandsbrug på Nordkær 4, Holtet, er fra 1974.

Foto:
Sylvest Jensen,
Det kgl. Bibliotek.
Hals Arkiv, B22740.

Hals Arkiv

Nordkær 4, Holtet, fotograferet sommeren 2025.

Foto:
Tove Michelsen,
Hals Arkiv, B22742.

Ifølge "Vort sogns historie i 100 år" udgivet i 1956, overtager sønnen Gustav Christensen Nordkær 4 i Holtet i 1955 efter sine forældre. I samme kilde har ejendommen fået navnet "Vinterbæk". Endvidere nævnes, at ejendommens areal er på 8½ tønder land, at normal besætning er "3 Køer, 3 Ungkreaturer, 1 Hest og 6 Svin". Kostalden får i 1955 fast tag.

Ifølge de offentlige registre er det nuværende stuehus bygget i 1963, det passer fint med, at Gustav Christensen har bygget nyt hus kort efter faderens død. Gustav Christensens hustru er Ragnhild Marie Trane.

I 1969 sælger Gustav Christensen en parcel til naboen Marius Christensen på Nordkær 5. I samme periode overtager han en udstykning fra Marius Christensens ejendom. Det ser også ud til, at Gustav Christensen tilkøber jord fra naboejendommen på Nordkær 6.

1983

Ved skøde tinglyst 3. juni 1983 overtager Kurt Væversted Nielsen ejendommen Vinterbæk.

Det er stadig en ejendom i forandring, således sker der arealmæssige ændringer ved tilkøb i 1995 og ved en jordfordelingskendelse i 1996.

2011

Den 8. marts 2011 overgår ejerskabet til "Boet efter Kurt Væversted Nielsen".

2014

Den 30. januar 2014 overtager Sonja Thomsen og Jan Thomsen stedet i lige fællesseje.

2017

Den 1. november 2017 overtages stedet på Nordkær 4 af to personer med navne- og adressebeskyttelse.

Stedet består i dag [maj 2021] af matr. nr. 42c med et jordtilliggende på 35.749 m², ca. 6½ tønder land.

Luftfotoet af Nordkær 4, Holtet, er fra 1990.

Foto:
Ariel Luftfoto,
Det kgl. Bibliotek,
Hals Arkiv, B22737.

Udgivet
juli 2025